

Αυτή ήταν η Ψαροκώσταινα, η ηρωική και αξιέπαινη Ελληνίδα

/ Επιστήμες, Τέχνες & Πολιτισμός

Τα πρώτα χρόνια

Η Ψαροκώσταινα, γνωστή και ως Πανωραία Χατζηκώστα έζησε στα δύσκολα χρόνια της ελληνικής Επανάστασης. Ήταν η αρχόντισσα των Κυδωνιών και σύζυγος του πάμπλουτου εμπόρου Κώστα Αϊβαλιώτη, η οποία φημιζότανε για τα

πλούτη της και την ομορφιά της. Όλα αυτά όμως σταμάτησαν βίαια αφού αμέσως μετά την καταστροφή του Αϊβαλιού από τους Τούρκους, το 1821, μεγάλο μέρος του πληθυσμού σφαγιάστηκε από τους Τούρκους. Ανάμεσα τους ο άντρας και τα παιδιά της Ψαροκώσταινας, τα οποία έσφαξαν μπροστά στα μάτια της. Η ίδια σώθηκε όταν ένας ναύτης την βοήθησε και την ανέβασε σε ένα καράβι που ξεμπάρκαρε στα Ψαρά. Μέσα σε μια στιγμή βρέθηκε ολομόναχη και πάμφτωχη αρχικά στα Ψαρά και έπειτα στο Ναύπλιο.

Η αρχόντισσα που έγινε ζητιάννα

Η Ψαροκώσταινα για να βγάλει το ψωμί της αναγκάστηκε να μεταφέρει αποσκευές ή άλλα φορτία και να κάνει την πλύστρα. Παρότι ήταν φτωχή, η ίδια, πήρε υπό την προστασία της ορφανά παιδιά αγωνιστών, τα οποία για να τα θρέψει, γυρνούσε από σπίτι σε σπίτι και ζητιάνευε, τα υπόλοιπα παιδιά όμως στις γειτονιές την έπαιρναν στο κατόπι και τη φώναζαν Ψωροκώσταινα. Αυτό που όμως την έκανε ξεχωριστή ήταν το παρακάτω περιστατικό. Το 1826 και ενώ το Μεσολόγγι πολιορκούνταν από τον Ιμπραήμ, διενεργήθηκε έρανος στην κεντρική πλατεία της πόλης, για την ενίσχυση των μαχητών. Οι υπεύθυνοι ζητούσαν από τους πολίτες να βοηθήσουν οικονομικά όμως η φτώχεια και η εξαθλίωση πρωταγωνιστούσε σε κάθε νοικοκυριό εκείνης της περιοχής. Ο Γεώργιος Γεννάδιος, δάσκαλος της εποχής είχε πει:

Το Μεσολόγγι χάνεται. Η πατρίς καταστρέφεται, ο αγών ματαιούται, η ελευθερία εκπνέει. Απαιτείται βοήθεια σύντομος

Τότε η φτωχότερη όλων, η Ψαροκώσταινα, έβγαλε το ασημένιο δαχτυλίδι που φορούσε στο δάχτυλό της και μαζί με ένα γρόσι που είχε στην τσέπη της, τα ακούμπησε στο τραπέζι λέγοντας:

Δεν έχω τίποτα άλλο από αυτό το ασημένιο δαχτυλίδι κι αυτό το γρόσι. Αυτά τα τιποτένια προσφέρω στο μαρτυρικό Μεσολόγγι

Αυτή της η χειρονομία παρακίνησε τους υπόλοιπους. Ένας, ένας άρχισαν να ακουμπούν στο τραπέζι του εράνου λίρες, γρόσια και ασημικά, ότι είχε ο καθένας από το υστέρημά του με σκοπό την ενίσχυση των μαχητών. Κάποια χρόνια αργότερα, ο Καποδίστριας θέλοντας να τιμήσει την ίδια, ίδρυσε Ορφανοτροφείο στο όνομά της, όπου μάλιστα γριά πια και χωρίς σώας τάς φρένας από τις κακουχίες προσφέρθηκε να πλένει τα ρούχα των ορφανών αφιλοκερδώς.

Η καθιέρωση του ονόματος

Όλα όμως είχαν ξεκινήσει επί της βασιλείας του Όθωνα, τότε που οι αγωνιστές

συνήθιζαν να αποκαλούν ειρωνικά την βαυαρική αντιβασιλεία «Ψωροκώσταινα» με την ίδια να απαντάει σε όσους ζητούσαν τη βοήθεια του κράτους για να συντηρηθούν, «όλοι από την Ψωροκώσταινα ζητούν να ζήσουν». Επίσης, το 1942 στην συνεδρίαση της πρώτης Βουλής, κάποιος βουλευτής επανέλαβε τον χαρακτηρισμό Ψωροκώσταινα για την Ελλάδα. Σήμερα, το παρατσούκλι «ψαροκώσταινα» χρησιμοποιείται απαξιωτικά, για να αποδώσει την κακομοιριά και την άθλια οικονομική κατάσταση της χώρας μας.

Πηγή: briefingnews.gr